

niz studija, koje predstavljaju jedan vek delanja jednog skromnog ali postojanog radnika.

Rad g. Milekera nailazio je, još u svome početku na puno razumevanje dugogodišnjeg gradskog načelnika Jovana Semajera, koji je upravljao Vršcem 21 godinu. Bez razboritosti i kulturnog stremljenja pok. Semajera, naravno, ni rad g. Milekera ne bi se mogao onako divno manifestovati. Docniji načelnici Vršca razumevali su rad g. Milekera i potpomagali ga. To naročito vredi za prvog posleratnog gradonačelnika pok. Ivana Kosirovića, čijom je pomoću i kulturnim razumevanjem osnovao g. Mileker pre petnaest godina i srpsko odeljenje Gradske knjižnice.

Danas oba odeljenja Gradske knjižnice predstavljaju prilično bogatstvo, jer raspolazu sa preko 33.000 svezaka.

Milo Vukčević

ČIŠĆENJE SUTERENA U JUŽNOM DIJELU DIOKLECIJANOVE PALAČE U SPLITU

Dioklecijanova palača u Splitu građena je na terenu koji se diže od mora prema unutrašnjosti, pa kako njezini perimetralni zidovi dosižu svugdje do iste apsolutne visine to je u južnom dijelu palače do mora ispod careva stana našao mjesto još jedan podzemni sprat, sa raznovrsnim prostorijama. Ove podzemne prostorije mogle su služiti u carevo doba najviše kao skladište. One su istina prostrane, građene u dobroj tehnici i presvođene, ali su bez svijetla a pravokutni prizemni otvori što spajaju pojedine prostorije često su niži od čovjeka. Tekom stoljeća pretvorile se ove prostorije u kloake u koje se, bez oduška i izliva, kroz vjekove slijevala sve veća nečist iz kuća što se od početka srednjega vijeka podiže iznad tih suterena i zamijeniše negdašnje raskošne oдаje careva stana. Već Toma Arhidakon, splitski kroničar XIII vijeka, priča da se pučanstvo iz okolice Splita u vrijeme provala Tatara a prigodom bježanja u grad Split dijelom sklonilo u ove podzemne prostorije, koje su tada na čas bile očišćene od nečisti (alii purgantes immunditias de andronis et criptis; Tom. Arch. str. 175). Kroz duge vjekove pa do danas stvoriše se u ovim prostorijama prilike koje su teške u sanitarnom pogledu i prijete opasnošću zdravlju grada. Evakuiranje ovih suterena je, pored toga, u interesu arheologije. Zub vremena posvema je uništio carske oдаje koje su se dizale iznad ovih suterena; jedini način da njihov raspored rekonstruišemo jest evakuiranje podzemnih prostorija, koje su odijeljene debelim, čvrstim zidovima na kojima su sigurno u Dioklecijanovo doba bili zidovi i oдаje istog oblika.

Zato je don Frane Bulić, za pola stoljeća zaslužni čuvar Dioklecijanove palače, još davno prije rata bio pokrenuo akciju, da se ove podzemne prostorije evakuiraju. Međutim je samo malen dio tih prostorija dosada očišćen. Više je stvari otežčalo izvođenje Bulićeva projekta. Ne samo što se nijesu — uprkos opetovanog urgiranja i kod bivših austriskih i kod naših vlasti — našla sredstva za to, već su i pravni odnosi vlasnosti